

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1930-1931	N° 188	Zittingsjaar 1930-1931	
PROJET DE LOI, N° 137	SÉANCE du 6 Mai 1931	VERGADERING van 6 Mei 1931	WETSONTWERP, N° 137

PROJET DE LOI

complétant la loi du 14 janvier 1928 sur l'abandon
de famille.

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION ⁽¹⁾,
PAR M. DE RASQUINET.

MADAME, MESSIEURS,

La loi du 14 janvier 1928 érige en délit et punit d'un emprisonnement de huit jours à deux mois et d'une amende de cinquante à cinq cents francs, ou d'une de ces peines seulement, toute personne qui, ayant été condamnée par décision judiciaire passée en force de chose jugée, à fournir une pension alimentaire à son conjoint, à ses descendants ou à ses ascendants, sera volontairement demeurée plus de trois mois sans en acquitter les termes.

Il n'est pas douteux que la méconnaissance volontaire des obligations d'ordre moral prévues aux articles 203, 205, § 1 et 212 du Code civil, trouble l'ordre social et doit être frappée de sanctions pénales.

La pratique judiciaire a démontré que, pour atteindre complètement son but, la loi de 1928, qui a eu d'heureux effets, devait être élargie, que son champ d'application devait être étendu.

Le projet de loi applique les sanctions pénales comminées par la loi de 1928 à l'inexécution des obligations qui font l'objet des articles 206, 301 et 340b du Code civil.

L'article 206 du Code civil impose certaines conditions, aux gendres et belles-filles, une obligation alimentaire envers leurs beaux-parents.

Dans l'état actuel de la législation, l'inexécution volontaire de cette obligation échappe aux sanctions comminées par l'article 391bis du Code pénal qui ne

WETSONTWERP

tot aanvulling van de wet van 14 Januari 1928
op de verlating van familie.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE ⁽¹⁾, UITGEBRACHT
DOOR DEN HEER DE RASQUINET.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

De wet van 14 Januari 1928 beschouwt als een wanbedrijf dat gestraft wordt met een gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met een boete van vijftig tot vijfhonderd frank of alleen met eene van deze straffen, de daad van den persoon die, bij rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde gegaan, werd veroordeeld om aan zijn echtgenoot, aan zijne bloedverwanten in de opgaande of nederdalende lijn, een jaarlijksche toelage voor onderhoud te verstrekken, meer dan drie maanden vrijwillig nagelaten heeft de termijnen daarvan te vereffenen.

Er kan niet aan getwijfeld worden, dat de vrijwillige miskennis der verbintenissen van moreelen aard, voorzien bij de artikelen 203, 205, § 1 en 212 van het Burgerlijk Wetboek, de maatschappelijke orde stoort en met strafbepalingen moet beteugeld worden.

De rechterlijke praktijk heeft bewezen dat, om volkomen haar doel te bereiken, de wet van 1928, die tot gelukkige uitlagen voerde, moest verruimd worden, dat de toepassingsfeer er van moest uitgebreid worden.

Het wetsontwerp past de strafbepalingen der wet van 1928 toe op het niet vervullen van de verplichtingen gesteld bij de artikelen 206, 301 en 340b van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 206 van het Burgerlijk Wetboek legt, onder zekere voorwaarden, aan de schoonzons en schoondochters, een onderhoudsverplichting op jegens hunne schoonouders.

In de huidige wetgeving ontsnapt de vrijwillige niet-naleving van deze verplichting aan de strafbepalingen van artikel 391bis van het Burgerlijk Wetboek,

⁽¹⁾ La Commission était composée de M. Carton de Wiart, président; Bodart, Brunet, De Rasquinet, Munde-leer, Rubbens, Soudan et Van Hoeck.

⁽¹⁾ De Commissie bestond uit de heeren Carton de Wiart, voorzitter; Bodart, Brunet, De Rasquinet, Munde-leer, Rubbens, Soudan en Van Hoeck.

s'applique qu'aux devoirs alimentaires existant entre ascendants et descendants, mais non aux alliés en ligne directe.

Il en résulte que les père et mère qui ont obtenu contre leur gendre, chef de communauté, une pension alimentaire et qui se heurtent à un refus volontaire d'exécuter la décision judiciaire, se trouvent privés de sanctions pénales.

Cette distinction ne se justifie ni en fait, ni en droit!

Il est, au contraire, logique d'assimiler les beaux-enfants aux enfants légitimes à l'égard des bénéficiaires de l'obligation alimentaire.

Les parents ont souvent, d'ailleurs, contribué pécuniairement à l'établissement de leurs enfants, et les gendres et belles-filles ont bénéficié de leur générosité.

Le projet de loi s'applique encore à l'obligation alimentaire prévue par l'article 340b du Code civil.

L'obligation alimentaire résultant de cet article trouve sa base, non pas dans une filiation naturelle juridiquement démontrée, mais dans une vraisemblance de fraternité ou plus exactement dans une paternité présumée.

Cette vraisemblance de paternité suppose nécessairement la preuve de relations charnelles avec la mère, pendant la période légale de conception.

« Des présomptions graves, comme le dit en termes excellents le rapporteur du projet au Sénat, ont amené le législateur à dire qu'au point de vue de l'obligation alimentaire, l'homme auquel s'applique ces présomptions doit être traité comme s'il était réellement le père de l'enfant, et, ne le fut-il point en réalité, il n'a encore qu'à s'en prendre à lui-même d'avoir créé la situation invoquée contre lui. »

Ne serait-il pas inique que le père présumé se trouve placé dans une situation plus favorable que le père naturel qui a fait son devoir en reconnaissant son enfant?

La proposition s'applique enfin à l'obligation alimentaire existant entre conjoints divorcés, prévue par l'article 301 du Code civil.

Il n'est guère douteux que les auteurs de la loi du 14 janvier 1928 aient voulu appliquer la même sanction pénale à l'obligation alimentaire existant entre époux en vertu de l'article 212, et à celle qui existe entre conjoints divorcés en vertu de l'article 301.

La Cour de cassation, considérant que la loi de 1928 est une loi pénale, c'est-à-dire une loi de stricte interprétation, qui a pour but de punir l'abandon de famille, l'a déclarée sans application à l'inexécution volontaire de l'obligation prévue par l'article 301 du Code civil.

dat niet toepasselijk is op de onderhoudsverplichting bestaande tusschen bloedverwanten in de opgaande en nederdalende lijn, doch niet op de aanverwanten in de rechte lijn.

Daaruit blijkt dat de vader en moeder die, tegen hun schoonzoon, hoofd van de gemeenschap, een jaarlijksche toelage voor onderhoud hebben bekomen en die een vrijwillige weigering oploopen om de rechterlijke beslissing uit te voeren, geen strafbepalingen te hunner beschikking hebben.

Dit onderscheid is noch in feite noch in rechte gegrond.

Integendeel, is het logisch de schoonkinderen met de wettige kinderen gelijk te stellen, ten aanzien van de rechthebbenden op de onderhoudsverplichting.

Trouwens, de ouders hebben vaak geidelijk bijgedragen tot het verschaffen van een positie aan hun kinderen en de schoonzons en schoondochters hebben van hun edelmoedigheid genoten.

Het wetsontwerp is oog toepasselijk op de onderhoudsverplichting voorzien bij artikel 340b van het Burgerlijk Wetboek.

De onderhoudsverplichting welke uit dit artikel voortvloeit vindt haar grond, niet in een juridisch bewezen natuurlijke afstamming, maar in een waarschijnlijk vaderschap of, juister gezegd, in een vermoedelijk vaderschap.

Dit waarschijnlijk vaderschap veronderstelt natuurlijk het bewijs van zinnelijke betrekkingen met de moeder gedurende den wettigen tijd van ontvan-genis.

« Zware vermoedens, zoo zegt zeer gepast de verslaggever van het ontwerp in den Senaat, hebben den wetgever ertoe gebracht te zeggen dat, in zake onderhoudsverplichting, de man op wien deze vermoedens rusten, moet behandeld worden als of hij de ware vader van het kind was, en indien hij dit werkelijk niet is, dan moet hij zich zelven de schuld maar geven van de toestand, welke tegen hem uitgespeeld wordt. »

Ware het niet onrechtmatig dat de vermoedelijke vader in een gunstiger toestand zou geplaatst worden dan de natuurlijke vader die zijn plicht gedaan heeft door zijn kind te erkennen?

Ten slotte, is het wetsontwerp toepasselijk op de onderhoudsverplichting tusschen gescheiden echtgenooten, voorzien bij artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek.

Het is niet twijfelachtig, dat de makers van de wet van 14 Januari 1928 de bedoeling gehad hebben dezelfde straf toe te passen op de onderhoudsverplichting, tusschen echtgenooten, krachtens artikel 212, en op deze tusschen gescheiden echtgenooten, krachtens artikel 301.

Het Hof van cassatie, overwegende dat de wet van 1928 een strafwet is, 't is te zeggen, een wet van strikte uitlegging, welke voor doel heeft de verlaten van familie te straffen, heeft haar niet toepasselijk verklaard op de onvrijwillige nakoming van de verplichting voorzien bij artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek.

Il ne s'agit plus, à vrai dire, dans cette hypothèse, de devoirs entre époux, puisque le divorce prononcé les a rendus étrangers l'un à l'autre.

Il ne peut cependant être contesté que l'article 301, comme l'article 212, procèdent d'une même idée : « assurer à l'époux innocent, à charge de l'époux coupable, une pension alimentaire ou une indemnité pour compenser les avantages dont il a été privé par la faute de son conjoint ».

Il tombe sous le sens que la méconnaissance volontaire de l'obligation de l'article 301, comme la méconnaissance volontaire de l'obligation de l'article 212 portent atteinte à l'ordre public et doivent, l'une et l'autre, entraîner la même sanction pénale.

*
**

C'est pour ces motifs que votre Commission vous propose d'admettre le projet tel qu'il est sorti de la délibération du Sénat qui l'a voté à l'unanimité.

Le Rapporteur,

H. DE RASQUINET.

Le Président,

H. CARTON DE WIART.

Eigenlijk gaat het, in deze onderstelling, niet meer om plichten tusschen echtgenooten, vermits zij door de uitgesproken echtscheiding van elkaar vervreemd zijn.

Het kan nochtans niet betwist worden dat artikel 301, evenals artikel 212, van een zelfde gedachte uitgaan: « aan den onschuldigen echtgenoot, ten laste van den schuldigen echtgenoot, een jaarlijksche toelage voor onderhoud verzekeren of eene vergoeding als compensatie van de voordeelen waarvan hij werd beroofd door de schuld van zijn echtgenoot ».

Het springt in het oog, dat de vrijwillige miskenning van de verplichting van artikel 301, zooals de vrijwillige miskenning van de verplichting van artikel 212, inbreuk maken op de openbare orde en beide dezelfde straf moeten oploopen.

*
**

Om deze redenen stelt uwe Commissie U voor het ontwerp aan te nemen, zooals het door den Senaat eenparig werd aangenomen.

De Verslaggever,

H. DE RASQUINET.

De Voorzitter,

H. CARTON DE WIART.